

Bài thứ 81

(Giảng ngày 17 tháng 8 năm 1999 tại Tịnh Tông Học Hội Singapore, file thứ 82, số hồ sơ: 19-012-0082)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Mời quý vị xem đến hai đoạn 33 và 34 [trong Cảm ứng thiên]: “Sở vị thiện nhân, nhân giai kính chi, thiên đạo hữu chi, phúc lộc tùy chi, chúng tà viễn chi, thần linh vệ chi.” (nghĩa là: Là người thiện, người người đều kính trọng, trời nâng đỡ họ, phước lộc theo họ, tà ác tránh xa, thần linh hộ vệ.)

Cho đến đoạn này, tiêu chuẩn về người thiện nêu ra rất nhiều. Trong đó tiêu chuẩn cao nhất là bậc đại thánh đại hiền. Trong kinh A-di-đà gọi là “chư thượng thiện nhân câu hội nhất xứ” (nghĩa là: các bậc thượng thiện cùng hội về một chỗ). Đức Phật nói ra câu này không phải là tùy tiện, đích thực là vì chúng ta xác lập một tiêu chuẩn [về người được vãng sinh]. Tiêu chuẩn này cũng chính là “tịnh nghiệp tam phúc” được giảng trong kinh Quán Vô Lượng Thọ Phật.

Trong ba điều này, tổng cộng có mười một câu, nếu làm được tất cả thì đó là bậc thượng thiện. Nếu làm được hai điều trước tiên, chỉ điều cuối cùng không làm được thì là bậc trung thiện. Nếu chỉ làm được duy nhất một điều trước tiên, điều thứ hai và thứ ba không làm được thì là bậc hạ thiện. Thế nhưng người làm được điều thứ nhất thôi cũng đã không nhiều. Cho nên người niệm Phật nhiều mà người được vãng sinh ít. Vì sao vậy? Được sinh về thế giới Tây phương Cực Lạc nhất định phải là người thiện.

Trong điều thứ nhất có bốn câu, câu thứ nhất là “hiếu dưỡng phụ mẫu” (tức là: hiếu dưỡng cha mẹ), câu thứ hai là “phụng sự sư trưởng” (nghĩa là: phụng sự bậc sư trưởng), câu thứ ba là “từ tâm bất sát” (nghĩa là: tâm từ không giết hại), câu thứ tư là “tu thập thiện nghiệp” (nghĩa là:

tu mười nghiệp lành). Chúng ta đối với bốn câu này có làm được hay không? Nói thật ra, nếu bốn câu này không làm được thì cho dù niệm Phật theo bất kỳ cách nào, ngày đêm không gián đoạn, nói như người xưa là niệm đến mức như “tường đồng vách sắt”, cũng không thể được vãng sinh. Vì sao vậy? Vì quý vị không phải người thiện. Người vãng sinh về [Cực Lạc] đều là người thiện tụ họp về một nơi. Không chỉ là người thiện, mà còn là các bậc thượng thiện tụ họp về nơi ấy, quý vị làm sao có khả năng về được [nếu không phải người thiện]?

Kinh Vô Lượng Thọ cũng nêu ra với chúng ta một điều kiện: “Phát Bồ-đề tâm, nhất hướng chuyên niệm.” (nghĩa là: Phát tâm Bồ-đề, một lòng chuyên niệm.) Câu “phát tâm Bồ-đề” này nằm ở đâu? Đây chính là câu thứ nhất trong điều thứ ba của “tịnh nghiệp tam phúc”: **“Phát Bồ-đề tâm, thâm tín nhân quả, tụng đọc Đại thừa, khuyến tấn hành giả.”** (nghĩa là: Phát tâm Bồ-đề, tin sâu nhân quả, tụng đọc kinh điển Đại thừa, khuyến bảo khuyến khích người tu.) Đây là bậc thượng thiện. Cho nên, người phát tâm Bồ-đề thì đó là bậc bậc thượng thiện.

Thế nào gọi là tâm Bồ-đề? Tâm Bồ-đề là tâm chân chánh giác ngộ. Bồ-đề là tiếng Phạn, có nghĩa là “giác ngộ”, đã chân chánh giác ngộ. Giác ngộ điều gì? Kinh Kim Cang nêu rõ tiêu chuẩn giác ngộ, chân chánh giác ngộ là [thấu hiểu được]: **“Phàm sở hữu tướng, giai thị hư vọng.”** (nghĩa là: Hết thấy hình tướng đều là hư vọng.) Nếu quý vị đối với câu này thực sự giác ngộ thì mọi thứ đều buông xả, quý vị còn có gì không buông xả được? Vì là hư vọng nên chẳng có gì là không buông xả được. Buông xả được rồi thì không phải phàm phu, đó là bậc đại thánh, đã triệt để buông xả tất cả.

Câu kinh này chúng ta tụng đọc đã quá quen thuộc, nhưng ý nghĩa trong đó vẫn chưa hiểu thấu. Chúng ta không hề buông xả, cũng là chưa hề giác ngộ. Đức Phật dùng tỉ dụ để nói với chúng ta về chân tướng của vũ trụ nhân sinh là “như mộng ảo bào ảnh, như lộ diệt như điện” (nghĩa

là: như mộng huyễn, bọt nước, như sương, như điện chớp) và dạy chúng ta “ưng tác như thị quán” (nghĩa là: nên quán sát như vậy). Cách nhìn như vậy chính là cách nhìn của chư Phật Như Lai, là cách nhìn chân thật nhất, không một chút sai lệch. Nếu thực sự nhìn được rõ ràng, sáng tỏ [thật tướng] của tất cả các pháp thì quý vị còn lo âu, phiền não gì nữa? Trong lòng quý vị còn vướng mắc, bám chấp gì nữa? Không, không còn gì cả. Đúng như Đại sư Huệ Năng đã nói: “Bản lai vô nhất vật, hà xứ nhạ trần ai?” (nghĩa là: Xưa nay không một vật, bụi trần bám vào đâu?)

[Các vị hiền thánh] vì sao có thể làm được? Vì các vị đối với những lời Phật dạy nhận thức được rõ ràng, sáng tỏ. Đó là tâm Bồ-đề hiện tiền.

Tâm Bồ-đề vận dụng vào đời sống hằng ngày là phải hiếu dưỡng cha mẹ mới thực hiện được trọn vẹn đầy đủ. Thế nào gọi là hiếu? Phần trước đã giảng với quý vị rất nhiều. Người xưa nói rất hay, chữ “hiếu” đó là hợp cả cha mẹ, anh chị em, vợ con trong một người, đó gọi là hiếu. Đó không phải là sự chia tách, đó là một thể thống nhất. Cha con, anh em, vợ con... là một hợp thể thống nhất. Chúng ta nhìn thấy [quan điểm này] không có gì sai lệch, có thể nói đã [thành tựu] được phần nào. Đây là đức hiếu ở mức độ nhỏ. Chúng ta xem như chư Phật Như Lai, bậc Pháp thân Đại sĩ, các ngài hợp nhất hết thảy chúng sinh trong pháp giới cùng khắp hư không thành một thể. Đức hiếu này mới là trọn vẹn đầy đủ.

Nếu chúng ta đối với cha mẹ, anh chị em, vợ con... có sự [phân tách], họ là họ, ta là ta, đó là đại bất hiếu, quý vị làm sao có thể thành tựu được? Ý nghĩa chữ hiếu quý vị còn chưa hiểu rõ, làm sao có thể vận dụng vào thực tế? Chư Phật Như Lai, chư đại Bồ Tát, các ngài đương nhiên là được như ở đây nói “nhân giai kính chi, thiên đạo hữu chi” (nghĩa là: người người đều kính trọng, trời nâng đỡ họ, phước lộc theo họ). Trời ở đây là nói các vị thiên thần, chư thiên. Các vị theo bảo vệ, hộ

vệ cho các ngài. Các ngài hợp nhất hết thảy chúng sinh trong pháp giới cùng khắp hư không thành một thể, cho nên mới có sự cảm ứng như vậy. Đây mới gọi là bậc thiện nhân chân chánh.

Chúng ta tự mình suy ngẫm xem, đến bao giờ ta mới đạt được mức độ như vậy? Theo lý mà nói thì trong khoảng thời gian một niệm, chỉ cần quý vị chuyển đổi được ý niệm liền có thể chuyển phàm thành thánh, có thể chuyển mê thành ngộ. Một niệm không chuyển đổi được thì vĩnh viễn là phàm phu, luân chuyển trong sinh tử luân hồi. Một niệm chuyển đổi được thì vượt phàm lên thánh.

Từ đâu bắt đầu chuyển đổi? Là chuyển đổi từ tất cả những vọng tưởng, phân biệt, chấp trước. Những thứ này gây hại cho chúng ta từ vô lượng kiếp đến nay, đời đời kiếp kiếp khiến ta lăn lộn trong sáu đường luân hồi, kết thành vô lượng vô biên ân oán nợ nần với hết thảy chúng sinh. Có thể nào trả hết [những ân oán nợ nần đó] chẳng? Không thể được. Những ân oán nợ nần này chỉ có mỗi đời trôi qua càng chồng chất tăng thêm, nhất định không thể nào tiêu trừ hết được. Quý vị ngẫm nghĩ xem có phải đúng vậy hay chẳng?

May thay, đức Phật đã chỉ rõ cho chúng ta thấy được sự thật ấy. Những ân oán nợ nần kia cũng giống như bóng tối, tuy là đời đời kiếp kiếp tích lũy tăng thêm, nhìn chung cũng vẫn là một vùng bóng tối, chỉ cần một ngọn đèn sáng là có thể xua tan bóng tối này. Đó gọi là, một ngọn đèn có thể xua tan bóng tối ngàn năm trong nhà tối. Ý nói là gì? Là quay đầu hướng thiện. Chỉ cần quay đầu hướng thiện là không còn gì nữa cả. Tiếp tục đọa lạc trong đó thì vay trả, trả vay vĩnh viễn không cùng tận. Cho nên quay đầu hướng thiện là rất quý.

Ân đức của Phật đối với chúng ta chính là ở chỗ này. Nếu không có đức Phật dạy bảo, chúng ta làm sao thấy được chân tướng sự thật này? Làm sao biết quay đầu hướng thiện? Đây thật là đại ân đại đức của Phật đối với chúng ta.

Người có thể quay đầu hướng thiện mới thực sự gọi là người thiện. Do đây mới biết chúng ta tự mình có vô lượng vô biên tội lỗi, điều này hoàn toàn là sự thật. Hết thấy chúng sinh cũng có vô lượng vô biên tội lỗi, so với bản thân ta không khác. Chúng ta có thể châm chước, khoan thứ cho bản thân mình, vì sao không thể khoan thứ cho người khác? Người xưa dạy rất hay: “Đem tâm khoan thứ cho chính mình để khoan thứ người khác thì oán thù có thể được hóa giải, đem tâm chê trách người khác để chê trách chính mình thì mới có thể sửa lỗi, hoàn thiện bản thân.” Lời dạy này rất hay, chúng ta phải ghi nhớ, phải theo đó vâng làm.

Hiếu dưỡng cha mẹ, phải nuôi dưỡng cha mẹ cả thân và tâm, nuôi dưỡng tâm chí của cha mẹ, đem [tâm nguyện đối đãi với] cha mẹ mở rộng ra đối với tất cả chúng sinh, xem hết thấy chúng sinh đều là cha mẹ của mình, hết thấy chúng sinh đều là chư Phật Như Lai. Hiếu dưỡng, phụng sự [như vậy] đạt thấu hư không pháp giới, thiện hạnh như vậy mới là trọn vẹn đầy đủ. Đức Phật đã làm được như vậy, các vị Pháp thân Bồ Tát làm được như vậy. Chúng ta vì sao không làm được? Là do phân biệt, vọng tưởng, bám chấp gây hại, khiến chúng ta không thể làm được, khiến chúng ta phải vĩnh viễn làm người xấu ác.

Lấy tiêu chuẩn người thiện trong Phật pháp thì dù chỉ ngoài mép thôi chúng ta cũng chưa chạm được. Đây là chỗ khó của Phật pháp. Nhưng chỗ khó đó không phải là không thể khắc phục. Tự mình có quyết tâm, có nghị lực, có trí tuệ thì quý vị có thể khắc phục được. Trí tuệ là hiểu rõ được sự thật chân tướng. Quyết tâm, nghị lực khắc phục được vọng tưởng, phân biệt, chấp trước của chính tự thân mình, cảnh giới của quý vị liền được nâng lên, nâng lên rất cao.

Chúng ta ngày nay tuy nói là đã phát tâm rồi, đã học Phật rồi, muốn giúp đỡ hỗ trợ chúng sinh, nhưng thật ra chỉ mới có ý niệm vậy thôi. Ý niệm đó còn hết sức yếu ớt. Nói cách khác, trong mắt ta chưa

thấy có chúng sinh mà chỉ xem trọng bản thân mình. Xem trọng bản thân mình đến chín mươi chín phần, chúng sinh chỉ được một phần, không hề đặt mình vào vị trí người khác để suy nghĩ, không hề có ý niệm thực sự giúp đỡ người khác. Vì thế dẫn đến điều gì? Trí tuệ của ta không khai mở. Người khác không có lỗi trong chuyện này, lỗi hoàn toàn là ở chúng ta.

Thực sự muốn tu thiện thì trong Phật pháp dạy ta có ba giai đoạn dứt ác tu thiện. Tiêu chuẩn thiện ác thấp nhất là mười nghiệp ác, mười nghiệp lành. Tiêu chuẩn thấp nhất này chưa đạt đến mức như năm giới. Phật dạy chúng sinh như vậy, chúng ta đối với tiêu chuẩn thấp nhất này đã làm được chưa? Đối với bài học đầu tiên này thực sự làm cho thật tốt, học tập cho thật trọn vẹn đầy đủ thì mới có thể tiếp tục nâng cao lên đến [giai đoạn thứ hai là] năm giới, rồi tiếp tục đến [giai đoạn thứ ba là] mười giới.

Quý vị nếu suy ngẫm kỹ chỗ này thì làm sao có thể không thấy hổ thẹn? Chúng ta thọ giới là thọ giới gì? Mười nghiệp lành của người thế gian mà ta chưa làm được thì còn có giới luật gì? Hiện tại mọi người cùng nhau sống lây lất qua ngày, không thực sự nỗ lực tu tập. Nếu thực sự nỗ lực tu tập, nhất định không cần nghĩ nhiều đến những chuyện cao siêu viển vông. Quý vị là người xuất gia, người khác đối với quý vị xưng một tiếng “sư phụ”. Chỉ một tiếng tôn xưng ấy đã đẩy quý vị xuống tận địa ngục A-tỳ rồi. Vì sao vậy? Quý vị thực có phải sư phụ hay không, có xứng đáng làm sư phụ [người khác] hay không? Làm sư phụ thì tối thiểu phải giữ được năm giới, thực hành được mười điều lành. Làm được mười điều lành nhưng chưa giữ trọn được năm giới thì không thể xưng là sư phụ.

Đây là chúng ta đã hạ thấp tiêu chuẩn xem xét đến mức không thể thấp hơn được nữa rồi, so với tiêu chuẩn đức Phật đưa ra là rất thấp. Theo tiêu chuẩn Phật dạy thì [như vậy] quý vị chỉ mới được gọi là tiểu

sư thôi. Tiểu sư là gì? Là chú sa-di. Thử hỏi mười giới của bậc sa-di, hai mươi bốn môn oai nghi, quý vị đã làm tròn được hay chưa? Quý vị làm được thì mới xứng gọi là tiểu sư.

Người khác tôn xưng quý vị, danh xưng với thực chất không tương xứng thì quý vị phải chịu đọa lạc, đâu phải dễ xưng hô? Xưng là đại sư có được không? Những ai có thể xưng là đại sư? Bậc Pháp thân Đại sĩ mới có thể xưng là Đại sư. Trong đạo Phật, quý vị cứ xem trong Cao tăng truyện, những ai dám xưng là Đại sư? Bồ Tát Văn Thù, Bồ Tát Phổ Hiền, Bồ Tát Quán Âm, các ngài đều không dám xưng, chỉ xưng là Đại sĩ, không dám xưng là Đại sư. Ai xưng là Đại sư? Chỉ có Phật xưng là Đại sư. Danh xưng ấy dám tùy tiện sử dụng được sao? Quý vị không phải Phật, người khác tôn xưng quý vị là Đại sư, đó là quý vị giả mạo làm Phật. Giả mạo làm Phật sao có thể được? Quý vị đi ra ngoài kia giả mạo Tổng thống, người ta lập tức bắt quý vị giam vào tù ngục, xử tội ngay. Quý vị giả mạo Phật sao có thể được?

Cho nên chúng ta luôn phải biết rõ, học Phật là học để làm người hiểu biết sáng tỏ, không phải học để thành người hồ đồ tối tăm. Người chân thật bao giờ cũng được nhiều người tôn kính. Vì sao vậy? Vì quý vị là một người chân thật, quý vị là một người giữ đúng phận mình. Người chân thật, biết giữ phận mình thì nhất định không cuồng vọng, không hư ngụy, không kiêu mạn. Thực sự nỗ lực học tập theo Phật, nhất định phải dứt trừ tập khí, tập khí phiền não rất nặng nề. Tập khí xấu nhất là ưa thích dò xét tìm hiểu chuyện người khác, trong đầu chứa đầy những chuyện thị phi, nhân ngã. Đây là thứ tập khí, thói quen xấu nhất, dễ dàng [khiến ta] tạo nghiệp.

Nếu như làm việc phá hoại Tam bảo, tội nghiệp ấy rất nặng nề. Trong kinh Phát Khởi Bồ Tát Thù Thắng Chí nhạo, Phật dạy rằng những tội này đều đọa vào địa ngục A-tỳ. Vì sao phải tạo nghiệp? Có miệng biết nói, sao không dùng để khuyên người khác làm điều tốt đẹp? Vì sao

phải nói những lỗi lầm sai sót của người khác, tạo ra vô lượng vô biên tội nghiệp? Một người thông minh sáng suốt hay hồ đồ ngu muội, nhìn ở điểm này là thấy được ngay hết sức rõ ràng. Người thiện, kẻ ác cũng do ở điểm này mà phân biệt rõ.

Đọc kinh, học pháp không ngoài mục đích để hiểu rõ lý lẽ. Việc thiện lớn nhất trong thế gian cũng như xuất thế gian là dạy người khác học. Không tử một đời dạy người khác học. Đức Phật Thích-ca Mâu-ni một đời dạy người khác học. Các ngài tự mình giáo hóa người khác không ngoài hai việc: một là dạy người khác học, hai là sửa lỗi bản thân. Học rồi không dạy, có lỗi không sửa, một đời Không tử ưu tư lo lắng nhất là hai việc này.

Học rồi sao không dạy? Quý vị học rồi phải dạy lại cho người khác, quý vị có hiểu được ý nghĩa này không? Học rồi phải dạy lại, phải giảng giải nhiều lần cho người khác nghe, đi đến đâu cũng khuyên bảo, khuyến khích người khác. Có lỗi phải sửa, quý vị học rồi không dạy [người khác] thì đó là lỗi lầm lớn nhất.

Quý vị nói rằng không có cơ hội để dạy. Trong một ngày hôm nay, từ sáng đến tối quý vị không gặp được một người nào hay sao? Gặp được một người thì giảng giải cho một người ấy. Gặp được hai người thì giảng giải cho hai người. Thực tế nếu chẳng gặp ai thì như Sinh công [ngày xưa] cũng giảng giải cho những tảng đá nghe. Vui thích giảng giải, vui thích trong việc cứu độ chúng sinh, vui thích trong việc giúp đỡ hỗ trợ người khác. Phải biết rằng, khuyên bảo người khác là khuyên bảo chính mình. Khuyên được thật nhiều lần, thời gian lâu dài thì tự nhiên có sự ngấm ngấm, âm thầm biến đổi, tự mình không hay biết mà có sự chuyển hóa tốt đẹp, tự thân mình thực sự tỉnh ngộ.

Có thể thấy việc dạy người khác học có hiệu quả lớn lao biết bao, sao có thể không dạy? Nói thật ra, hiện tại so với quá khứ thuận tiện hơn rất nhiều. Quý vị mua một máy ghi âm, máy ghi hình, không có ai đến

nghe cũng giảng, đứng trước máy mà giảng. Giảng xong rồi mở ra nghe, quý vị nghe lại bài giảng trong máy. Quý vị giảng cho máy nghe, máy giảng cho quý vị nghe. Đó là trong thời hiện đại này biết lợi dụng khoa học kỹ thuật phát triển để tu học. Chúng ta sử dụng phương pháp này để hỗ trợ bản thân trong việc ngăn sửa điều lỗi, khuyến khích điều thiện. Khi có cơ hội phải giúp đỡ người khác, không được để luống qua. Chúng ta biết được bao nhiêu thì giảng giải bấy nhiêu, không biết thì không giảng, như vậy tránh được việc giảng sai. Điều gì hiểu biết được cần phải giảng dạy, có chỗ nghi hoặc nhất định phải hỏi, tìm đến người khác thưa hỏi, lắng nghe người khác chỉ bày. Khi có ý kiến bất đồng, phải có trí tuệ, năng lực phân biệt, phải có tâm lượng bao dung rộng lớn thì mới khai mở được trí tuệ, trên đường tu tập mới có sự tiến bộ.

Những câu tiếp theo đều dễ hiểu, không cần phải giảng giải nhiều.

“Người người đều kính trọng”, điều này rất rõ ràng dễ thấy, như Khổng tử, Phật Thích-ca Mâu-ni, các vị Bồ Tát, là người trước đây cả mấy ngàn năm mà người đời nay nhắc đến vẫn tôn kính.

“Trời nâng đỡ họ”, là thiên thần theo bảo vệ, giúp đỡ.

“Phước lộc theo họ”, là nói người thực sự thiện trong tâm ý, hành vi nhưng không có phước báo. Không có phước báo quý vị cũng được phước báo. Phước từ đâu đến? Phước từ sự thiện mà đến, sự cảm ứng của thiện là phước lộc.

“Tà ác tránh xa”, tà ác là nói các loài yêu ma quỷ quái, tự nhiên sẽ tránh xa [khi quý vị là người thiện].

“Thần linh hộ vệ”, là nói thần hộ pháp bảo vệ, che chở người thiện.

Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.